

UTAJENÁ TVÁR DUBČEKA

HN
magazín
+
TV program

HN HOSPODÁRSKE NOVINY

obsah
rozhoduje

www.hnonline.sk
vydáva MAFRA Slovakia, a. s.
piatok - nedeľa 30. augusta - 1. septembra 2024, číslo 168, **

Národniari chcú rozdávať, idú tým proti štátnej kase

KONSOLIDÁCIA

Kabinet potrebuje do rozpočtu zohnať takmer 1,5 miliardy eur. SNS napriek tomu predkladá návrhy, ktoré z neho peniaze ťahajú.

Martin Laczko ©hn
martin.laczko@mfraslovakia.sk

Bratislava - Vláda by mala už v najbližších týždňoch predstaviť kompletný balík konsolidačných opatrení na budúci rok. Tým sa však úsilie neskončí, skresávať deficit o jedno percento HDP budeme potrebovať aj v ďalších rokoch.

Napriek tomu do parlamentu opäť prúdia návrhy zákonov, ktoré síce pôsobia z pohľadu občana veľmi atraktívne, znamenali by však ďalší nápor na verejné financie a mohli by tak konsolidačné úsilie v budúcnosti nabúravať. Predkladateľmi sú poslanci zo strany SNS.

Ide napríklad o daňovo-odvodové odbremenenie 13. a 14. plátov. Predstavitelia strany už skôr

informovali aj o tom, že ich ambíciou bude presadiť štedrejšiu minimálnu penziu. „Keď sa bude zostavovať štátny rozpočet, tak SNS bude požadovať zvýšenie minimálnych dôchodkov,“ povedal šéf národniarov Andrej Danko ešte koncom júna. Reagoval tým na sťažnosti ministrov práce Erika Tomáša o tom, že SNS blokuje zákon o minimálnej mzde.

SNS v predloženej balíku zákonov tiež chce stanoviť hranicu oslobodenia prejitného od dane z príjmu v rozsahu 20 percent jeho mesačnej hrubej mzdy. V poslednom rade národniari presadzujú aj to, aby zamestnávateľia, ktorí majú viac ako 49 zamestnancov, poskytovali svojim pracovníkom na ich žiadosť príspevok na športovú činnosť dieťaťa.

Tieto opatrenia by pritom zo štátneho rozpočtu vytiahli desiatky miliónov eur.

Súbežne s tým, ako národniari ohlasujú štedré opatrenia, má - paradoxne - vláda Roberta Fica riešiť konsolidačné škrty, ktoré podľa plánov štátu prilejú do kasy približne 1,4 miliardy eur.

Viac na strane 3, Národniari...

Ocenili účastníkov SNP

Banská Bystrica - Počas osláv 80. výročia SNP, ktoré sa konali včera v Banskej Bystrici, odovzdali prezident Peter Pellegrini a minister obrany Robert Kaliňák pamätné medaily viacerým jeho účastníkom. Ocenili aj banskobystrické Múzeum SNP. Pamätné medaily dostali Karol Kuna, František Orlovský, Juraj Penička, Vladimír Strmeň, Branislav Tvarožek. In memoriam boli ocenení Anna Bergerová, Viliam Žingor a Vojtech Ábel. Tiež Rudolf Viest in memoriam a Ján Golian in memoriam.

(TASR)

FOTO: TASR/P. BUDVANY

ROZHOVOR

Uznávaný profesor z STU: Rezort kultúry robí nekonštruktívne kroky a rozhodnutia

Bratislava - Niektorí koalíční politici v súčasnosti otvárajú tému správy významných kultúrnych pamiatok. Tvrdia, že by mali patriť pod gesciu štátu. Príkladom je hrad Devín - ten v súčasnosti manažuje bratislavský magistrát. Pavel Gregor, profesor Slovenskej technickej

univerzity a uznávaný odborník na architektúru, v rozhovore pre HN hovorí, že to nie je dobrý nápad.

„Praktické skúsenosti hovoria, že štát nie je dobrý vlastník a užívateľ. To neznamená, že by nemohol byť. Zoberme si kaštieľ v Rusovciach ako stavbu, ktorá

mohla slúžiť na reprezentatívne funkcie štátu. Napriek tomu sa s ním nedarí 30 rokov nič urobiť. Takže som veľmi skeptický,“ tvrdí. „Nemá to žiadne racionálne jadro,“ dodáva.

To, čo zatiaľ rezort kultúry pod vedením ministerky Martiny Šimkovičovej robí v oblas-

ti kultúry a pamiatok, je podľa bývalého dekana fakulty architektúry na Slovenskej technickej univerzite „neprofesionálne, nekonštruktívne, nesystémové a skôr ten súčasný systém búra, ako by ho staval na vyššiu úroveň.“ (PK)

Viac na strane 4, Mám obavy...

BIZNIS

Nálada spotrebiteľov je najhoršia za polrok

Bratislava - Záver leta so sebou priniesol nie príliš dobrú správu: celkovo bola nálada slovenských spotrebiteľov v auguste najhoršia za posledný polrok. Ukázali to čerstvé údaje Statistického úradu. Medzi podnikateľmi sa zas nálada zhoršila v stavebníctve a v službách, na druhej strane v priemysle

a obchode boli mierne optimistickejšie. Ľudia sa obávajú najmä vývoja nezamestnanosti. No negatívne vnímajú aj vyhladky celkovej hospodárskej situácie. Pesimistickejšie vidia tiež vývoj financií v ich domácnostiach.

Pokračovanie na strane 2 ➔

Cena
cena 1,80 EUR /
predplatné 1,316 EUR

Predplatné
tel.: 02 48 238 238, www.hnonline.sk/predplatne
e-mail: predplatne@mfraslovakia.sk

HN ONLINE.SK

mafra slovakia

Európska energetická burza v Lipsku

Názov	posledná cena v EUR	ročné nárast	ročné max.	ročné min.
DE Phel Base D	106,84	-5,55	899,44	-53,87
DE Phel Peak D	102,27	2,28	731,01	-157,3

Všetky ceny sú v EUR, pri elektrických energiách v EUR/MWh, pri povolenke len v EUR

Kovy

Názov	LME	USD	Jedn.
Zlato	2502,25	TR OZ	
Striebro	29,11	TR OZ	
Platina	929,97	TR OZ	
Palačium	946,19	TR OZ	

Strategické kovy

Názov	Settlement	Ponuka	Dopyt	Jedn.
Med GRADE „A“	9129,97	9093,5	9097,0	USD/mT
Olovo 99,97%	2050,99	2003	2013	USD/mT
Hliník 99,70%	2466,83	2441	2445	USD/mT
Hliník - zliatina	2454	2441	2451	USD/mT
Nikel 99,80%	16781,85	16760	16785	USD/mT
Cin 99,85%	32605	32210	32100	USD/mT
Zinok 99,995%	2829,74	2826	2833,5	USD/mT

Strategické kovy (ďalej)

Názov	OTC	Cena	Jedn.
Antimón 99,85%	22000/23500	USD/mT	
Arzén 99,00%	1,7/1,9	USD/lbs	
Bizmut 99,99%	7/7,2	USD/lbs	
Kadmium 99,99%	1,9/2,2	USD/lbs	
Kadmium 99,95%	1,85/2,1	USD/lbs	
Fe Chrome, Hi Carbon	1,55/1,55	USD/lbs	
Kobalt - katódy 99,80%	12/13,5	USD/lbs	
Kobalt - katódy 99,60%	-	USD/lbs	
Kobalt - ingot 99,30%	-	USD/lbs	
Gálium - ingot 99,99%	600/600	USD/Kg	
Germanium kov	1800/2200	USD/Kg	
Germanium - dioxid	1200/1600	USD/Kg	
Indium ingot 99,97%	350/385	USD/Kg	
Magnezium 99,90%	3250/3250	USD/mT	
Ferromangán	1280/1280	USD/mT	
Mangan elect.	2150/2200	USD/mT	
Órúť	-	USD/risk	
Molyb Fe65 West	52,5/52,5	USD/Kg	
Molyb Fe60 China	-	USD/Kg	
Ruténium	386/390	USD/Oz	
Selén 99,5% PWD	11/12,5	USD/lbs	
Silicon Fe 75 Russian	1450/1450	USD/mT	
Silicon Metal Lumps	2700/2700	USD/mT	
Tantal	80/80	USD/lbs	
Titanium Sponge 99,6	13/13	USD/Kg	
Ferrotitan 70% Západ	6,5/7,1	USD/Kg	
Tungsten Ferro	42,5/44	USD/Kg	
Vanadium Fe 80(12)	26/26	USD/Kg	
Vanadium Pentox	6/6	USD/lbs	
Wolframite	-	USD/MTU	

Kurzový lístok ECB č. 168 29. 8. 2024

Štát	Kód	Stred
USA	USD	1,1088
Japonsko	JPY	160,36
Buharsko	BGN	1,9558
Česká republika	CZK	25,043
Dánsko	DKK	7,4588
V. Británie	GBP	0,8475
Maďarsko	HUF	392,73
Poľsko	PLN	4,2898
Rumunsko	RON	4,9774
Švédsko	SEK	11,3455
Švajčiarsko	CHF	0,9396
Island	ISK	152,9
Nórsko	NOK	11,841
Turecko	TRY	37,7944
Austrália	AUD	1,6274
Brazília	BRL	6,1892
Kanada	CAD	1,4927
Čína	CNY	7,8653
Hongkong	HKD	8,6422
Indonézia	IDR	17 082,67
Ízrael	ILS	4,0671
India	INR	93,023
Južná Kórea	KRW	1474,34
Mexiko	MXN	21,8575
Malajzia	MYR	4,78
Nový Zéland	NZD	1,768
Filipíny	PHP	62,279
Singapur	SGD	1,4432
Thajsko	THB	37,849
JAR	ZAR	19,6351

Kurzový lístok ČNB č. 168 (vybrané meny) 29. 8. 2024

Štát	Množstvo	Kód	Stred
Austrália	1	AUD	15,388
Buharsko	1	BGN	12,806
EMU	1	EUR	25,045
Chorvátsko	1	HRK	2,897
Japonsko	100	JPY	15,614
Kanada	1	CAD	16,776
Maďarsko	100	HUF	6,381
Poľsko	1	PLN	5,842
Rumunsko	1	RON	5,032
Rusko	1	RON	5,032
Švajčiarsko	1	CHF	26,739
USA	1	USD	22,579
Veľká Británie	1	GBP	29,751

Ekonomovia vyčítajú minulé energopomoc

ENERGETIKA

Stropovanie energií ohrozeným skupinám pomohlo. Nižšie faktúry zabránili tomu, aby sa prepadli do ešte väčšej energetickej chudoby.

Martin Marko ^{Ohn}
martin.marko@maftraslovakia.sk

Bratislava - V decembri predminulého roka vláda Eduarda Hegera zorganizovala veľkú tlačovú konferenciu. Podľa očakávaní na nej predstavili energetickú pomoc pre domácnosti, ktorá začala platiť od vlaňajšieho januára.

Dôvod? Vojna na Ukrajine spôsobila, že energia na trhu začala vtedy dramaticky rásť. Hrozilo, že plyn a teplo zdražejú domácnostiam až o 130 percent.

Vtedajší kabinet musel preto pristúpiť k opatreniu a obe položky zdraželi len o 15 percent, pričom elektrina sa vďaka memorandu so Slovenskými elektrárňami dokonca nezmenila. Pri zverejnení stropovania faktúr bolo jasné, že lacné to nebude. Účet sa minulý rok vyšplhal až na približne 2,6 miliardy eur, ktoré sa museli nájsť v štátnej kase.

Odborníci na rozpočet už od začiatku upozorňovali, že ak by sa postupovalo adresne, pomoc mohla mať menšie rozmery. To aktuálne potvrdzujú aj analytici z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť, ktorí túto sumu prerátali. Tento rok ide teda po Najvyššom kontrolnom úrade už o druhú túto tvrdenicu, ktorá prichádza s týmto tvrdením.

Naopak, expremiér Heger aj s odstupom času vtedajší krok obhajuje.

Kolko mohla stáť adresná? Ekonomovia z Rady pre rozpočtovú zodpovednosť počítajú, že adresná pomoc by sa dotýkala tretiny domácností, ktoré majú najnižšie príjmy. Tie sú ohrozené energetickou chudobou vtedy, ak im po úhrade nákladov na energiu zostane menej peňazí na ďalšie výdavky, ako je 1,5-násobok životného minima.

Predváni by podľa tohto kľúča patrilo toto definíciu šesť percent ľudí. „Náklady na toto opatrenie by boli približne 700

miliónov eur, teda na úrovni 27 percent skutočných nákladov,“ vypočítali. Vo výsledku by bola pomoc lacnejšia až o 1,9 miliardy.

Stropovanie energií však ohrozeným skupinám pomohlo. Nižšie faktúry zabránili tomu, aby sa dostali do ešte väčších problémov. Ak by sa nič nesprialo, zvýšené energie by boli vlani ohrozili napríklad domácnosti s najstaršími členmi, kde má hlava rodiny viac ako 72 rokov.

V tejto skupine by sa mohla miera energetickej chudoby vyšplhať k 30 percentám. V kategórii 62 až 72 rokov by to bolo približne 17 percent. Ide teda o rodiny už v dôchodkovom veku.

„Vidíme, že vládne opatrenia o zastropovaní cien energií pomohli znížiť riziko hlavne v týchto dvoch najstarších vekových kategóriách,“ menujú.

Aj to je jedným z argumentov, prečo by bola adresná pomoc efektívna a lacnejšia, keďže by bola zameraná na skupiny, ktoré ju najviac potrebujú.

Výhrady voči opatreniam predniesli na jar aj spomínaní kontrolóri z NKÚ, ktorí skonštatovali, že kompenzačné opatrenia neboli podložené dá-

tami, boli neefektívne a nehospodárne.

Heger: Išlo o cenové cunami Kým inštitúcie kritizujú kroky minulého kabinetu, vtedajší premiér Heger aktuálne komentuje, že nebolo v kapacite štátu adresné riešenie zrealizovať. „Čiže mali sme na výber nepomocť alebo pomôcť plošne a vybrali sme si druhú možnosť, keďže išlo o cenové cunami,“ skonštatoval pre HN aktuálne politik Demokratov.

Rovnako bývalý minister hospodárstva a stranický kolega Karel Hirman, ktorý bol pri tvorbe energopomoci, zhodnotil, že ak by neboli spravili nič, elektrina a plyn by boli narástli na pätnásobok. „V situácii, keď vám hrozí takýto nárast, je prosté nezmysel hovoriť o adresnej pomoci. Drvivá väčšina domácností by si účty nemohla dovoliť,“ povedal vlani v rozhovore pre HN. Problémom pri cielej pomoci boli aj chýbajúce či nedostatočné údaje, ktorými v tom čase ministerstvo hospodárstva nedisponovalo.

V trende plošnej pomoci pokračoval následne kabinet Roberta Fica zo Smeru, ktorý na tento rok zmrazil plyn a teplo. Kým Hegerova vláda pristúpila k miernejmu nárastu, Fico cenovky nechal rovnaké.

Ambasáda v Kodani aj v Osle zanikne

Bratislava - Slovenská republika bude mať nové zastúpenie v štyroch krajinách. Od 1. septembra sa začnú nové zastupiteľské úrady vytvárať v Tanzánii, Malajzii, na Filipinách a v Alžírsku. Zároveň od 31. decembra zaniknú slovenské zastúpenia v Dánsku, Nórsku, v poľskom Krakove a v ruskom Petrohrade. Návrh úprav siete zastupiteľských úradov v stredu schválila vláda. Minister dodal, že rezort zároveň plánuje zrušiť Štyčný úrad Slovenskej republiky v Koso-ve. Popri nich má vzniknúť aj Štyčný úrad v Etiópiu. Okrem toho vo viacerých krajinách prírodnú ekonomickú diplomáciu. (TASR)

FOTO: JAMES BROOKS

Oznámenie BCPB

I. V súvislosti s výplatom výnosov: a) dátumom splatnosti dlhopisov ISIN: SK4120014157 emitenta Slovenská sporiteľňa, a. s., dňa 30. 8. 2024, bude obchodovanie s touto emisiou ukončené s účinnosťou od 29. 8. 2024.

II. Zmena výšky úrokového výnosu: Slovenská sporiteľňa, a. s., ako emitent dlhových ISIN: SK4000918578 oznámila burze hodnotu úrokového výnosu 4,39 % p. a. platnú pre nasledujúce poločné obdobie od 1.9.2024 do 1.3.2025.

Krízové kurzy vybraných svetových mien 29. 8. 2024

EUR	USD	GBP	SEK	DKK	CHF	JPY	CAD	AUD
AUD	0,6130	0,6788	0,5160	6,9590	4,5719	0,5751	88,5950	0,9149
CAD	0,6700	0,7493	0,5640	7,6050	4,9370	0,6286	107,7650	1,10930
JPY	0,6217	0,6884	0,5233	7,0589	4,6372	0,5833	100	0,9279
CHF	1,0659	1,1803	0,8973	12,0983	7,9501	1	177,3850	1,5910
DKK	0,1341	0,1485	0,1129	1,5220	1	12,5786	21,5651	0,2001
SEK	0,0881	0,0976	0,0742	1	0,6571	0,0827	14,7077	0,1315
GBP	1,1879	1,3165	1	13,4848	8,8804	1,1145	181,0800	1,7732
USD	0,9031	1	0,7602	10,2511	6,7353	0,8473	145,2650	1,3480
EUR	1	1,1074	0,8416	11,3514	7,4588	0,9383	180,8850	1,4925

Základné úrokové miery depozitov na trhoch 29. 8. 2024

	1 mesiac	2 mesiace	3 mesiace	6 mesiacov	9 mesiacov	1 rok
LIBOR GBP	0	0	0	0	0	0
EURIBOR EUR	3,592	-	3,505	3,391	-	3,119
LIBOR USD	0,0000	0,0000	5,3188	5,1688	-	0,0000
TIBOR JPY	0	0	0	0	0	0

KOMUNIKÁCIA

Prieskum: Mileniáli a ľudia z generácie Z nedvíhajú telefón

Praha - Štvrtina ľudí vo veku 18 až 34 rokov nikdy nedvíha telefón. Zvonenia ignorujú, odpovedajú prostredníctvom textových správ alebo si vyhľadávajú neznáme telefónne čísla na internete, ukázal nedávny prieskum spoločnosti Upswitch, na ktorom sa zúčastnilo dvetisíc ľudí. Informoval o ňom web stanice BBC.

Podľa prieskumu 70 percent ľudí vo veku 18 až 34 rokov dáva prednosť textovým správam pred telefonátmi, zatiaľ čo pre staršie generácie je telefonovanie bežná vec. Mladí ľudia si nikdy nezvykli telefonovať a zdá sa im to divné, pretože volanie pre nich nie je normou, povedala psychologička Elena Tournova. Preto v mladých ľuďoch zazvonenie telefónu alebo tiché rozsvietenie jeho obrazovky, keďže máloko mladší ako 35

70 PERCENT

Ľudia vo veku 18 až 34 rokov dáva prednosť textovým správam pred telefonátmi.

rokov má zapnuté vyzvánianie, môže vyvolať obavy z najhoršieho. Viac ako polovica respondentov v prieskume Upswitch priznala, že nečakany telefonát v ich očiach značí zlé správy. Psychoterapeutka Eloise Skinnerová tvrdí, že úzkosť z telefonátov pramení z asociácie s niečím negatívnym, z pocitu zlej predtuchy alebo zo strachu. „S tým, ako sú naše životy čoraz viac vytvárané a pravné povinnosti nepredvída-

teľné, máme menej času zavolať svojim kamarátom, aby sme si pohovorili. Telefonické hovory sú tak čoraz viac vyhradené pre dôležité životné správy, ktoré môžu byť často komplikované a náročné,“ dodala.

„To je presne ono,“ povedal 26-ročný Jack Longley a dodal, že neznáme čísla nikdy nedvíha, pretože na druhej strane sú buď podvodníci, alebo predajcovia cez telefón. „Je jednoduchšie hovory ignorovať, ako pátrať po tom, ktoré z nich sú legitímne,“ povedal Longley. To, že mladí ľudia netelefonujú, však neznamená, že nie sú v kontakte so svojimi priateľmi. „Naše skupinové chaty sú po celý deň plné banálnych správ, správ, správ, ktoré a v poslednom rade aj hlasových správ,“ napísala Yasmin Rufova pre BBC.

Mnoho konverzácií sa odohráva na sociálnych sieťach. Kým na odmiataní telefonátov sa mladé generácie zhodnú, hlasové správy ich rozdeľujú. V prieskume 37 percent osôb vo veku 18 až 34 rokov uviedlo, že hlasové správy sú ich obľúbeným spôsobom komunikácie. Pritom vo vekovej skupine 35 až 54 rokov dáva hlasovým odkazom prednosť pred volaním iba jedno percento osôb. Niektorí sa vyjadrili, že telefonovanie neznamená pre úzkosť spojenú s hovorami v reálnom čase, s možným trapasom, pre neschopnosť formulovať odpoveď a pre tlak na okamžitú reakciu. „Telefonovanie vyžaduje vyššiu mieru intimitity, zatiaľ čo zaslanie správ umožňuje kontakt bez pocitu zraniteľnosti,“ povedala psychologička Tournova. (ČTK)

Emitent KT INVEST, a. s.,
Vieska 267, Ladomerská Vieska, 965 01, IČO: 36 026 620

zapisaný v Obchodnom registri Okresného súdu v Banskej Bystrici, oddiel: Sa, vložka č.: 470/S, v súlade s § 35 Zákona č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov oznamuje, že Položná finančná správa o hospodárení za rok 2024 bude zverejnená na internetovej stránke www.ktinvest.sk od 30.08.2024. Ide o regulované informácie.

MS214734/01

Prima banka Slovensko, a. s.,
so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951

oznamuje,

že v súlade so zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách zverejnil dňa 30.8.2024 na svojej internetovej stránke www.primabanka.sk regulovanú informáciu: Položná finančná správa spoločnosti za 1. polrok 2024.

MS214618/01

KOOPERATIVA, d.s.s., a.s.

Údaje o dôchodkových fondoch k 28. 08. 2024	aktuálna hodnota dôchodkovej jednotky	čistá hodnota majetku (NAV)
KOOPERATIVA dlhopisový garantovaný d.f.	0,047897	320 679 988,18
KOOPERATIVA indexový negarantovaný d.f.	0,088052	393 990 447,89

- odplata za správu majetku vo fondoch 0,425%.

MS212647/33